

Cultuur & Media

Frank
Lammers op
de planken in
Maastricht

CULTUUR&MEDIA // 16-17

Frank Lammers. FOTO ISA MARIA LAMMERS

Meer alertheid rond dreiging van **Russische sabotage** op Noordzee

BINNENLAND // 3

Chinezen vechten mee met Rusland tegen Oekraïne, bevestigen VS

BUITENLAND // 6

Geen **Limburgse club** in de play-offs, het gebeurde eerder maar niet heel vaak

SPORT // 10-11

Acteur Frank Lammers gaat na zeven jaar weer het toneel op. Hij kruipt tijdens de Heiligdomsvaart in Maastricht in de huid van de excentrieke zakenman Joshua Norton in de muziektheaterproductie 'De keizer van Maastricht'.

THEATER INTERVIEW

Frank Lammers wordt de keizer van Maastricht

MAASTRICHT
RONALD COLÉE

De keizer van Maastricht is gebaseerd op het levensverhaal van Joshua Abraham Norton (1818-1880).

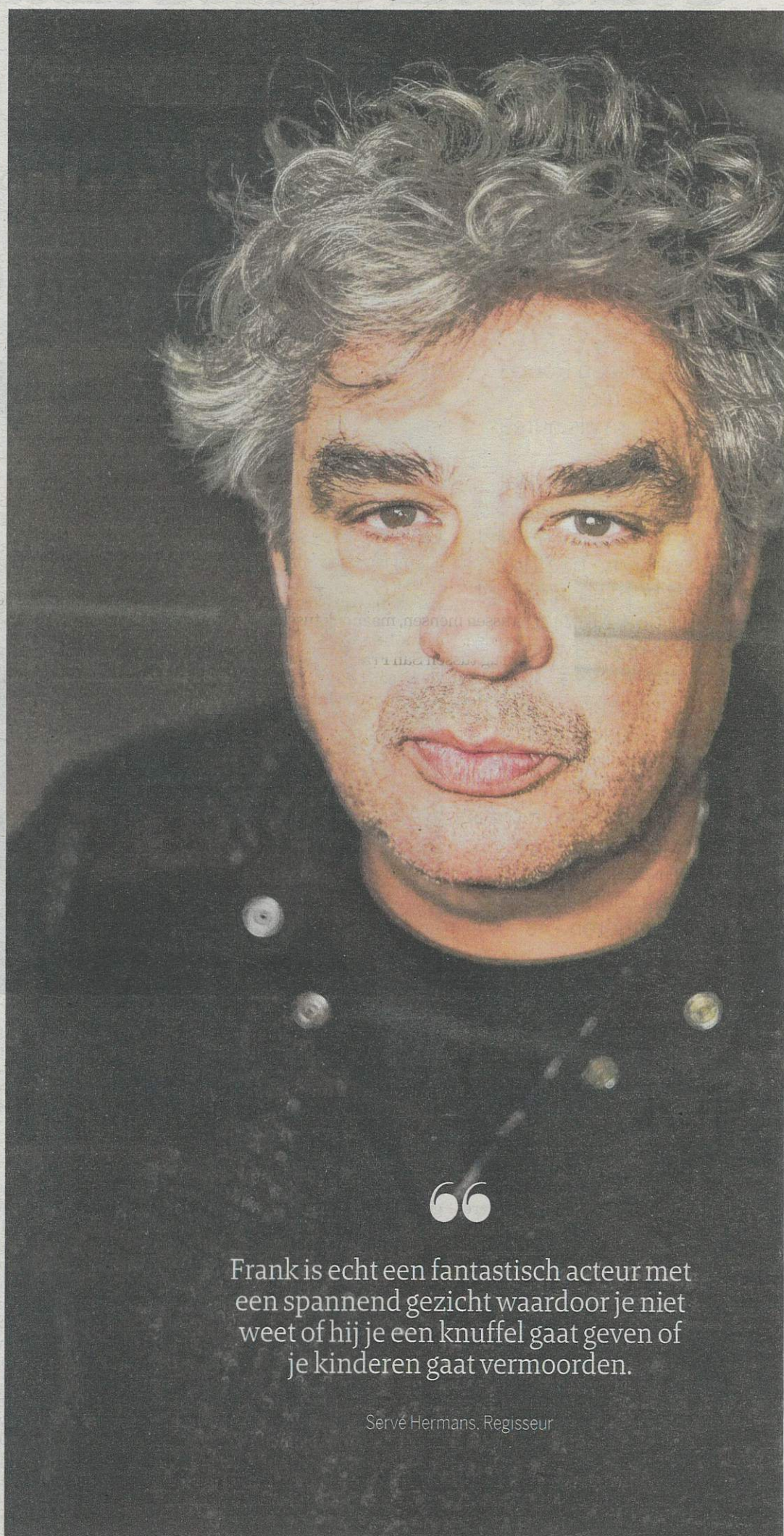
De geboren Brit was een inwoner van San Francisco die zichzelf in 1859 met hulp van de krant *San Francisco Bulletin* uitriep tot keizer van Amerika.

Regisseur Servé Hermans leerde dit verhaal jaren geleden kennen van een stadsgids tijdens een vakantie in San Francisco. „Toen de goudkoorts in 1848 uitbrak, ging hij mee in die gekte en nam hij vanuit Zuid-Afrika de boot naar de Verenigde Staten. Daar aangekomen zag hij goudzoekers als lemmingen de woestijn inlopen en begreep hij al gauw dat rijkdom op deze manier vergaren kansloos was. Hij gooide het over een andere boeg, besloot winkeltjes te openen met mijnspullen als schoppen en lampen en werd zo een welgesteld man.”

Na een mislukte rijstooft verbod China de export naar andere landen. Dat was een catastrofe voor San Francisco, de eerste stad met een Chinatown. Norton kreeg de tip dat er nog één schip met rijst naar San Francisco zou komen en zag zijn kans schoon. „De prijs van rijst was al dertig keer over de kop gegaan”, zegt Hermans. „Norton verpandde zijn bezittingen om de inhoud van dat schip te verwerven. Wat bleek? In de dagen erna zouden nog zeventien schepen de stad aandoen, waardoor hij in één klap zijn vermogen kwijt was.”

Berooid

De berooide zakenman ontvluchtte als zwerver de stad en keerde jaren later terug. In een eigenge-maakt kostuum meldde hij zich bij de krant *San Francisco Bulletin* met een document waarin hij zichzelf uitriep tot keizer van Amerika en beschermheer van Mexico. De krant zag wel een leuk verhaal in deze excentriekeling, wijdde een artikel aan hem met de titel *De*

Frank is echt een fantastisch acteur met een spannend gezicht waardoor je niet weet of hij je een knuffel gaat geven of je kinderen gaat vermoorden.

Servé Hermans, Regisseur

keizer van Amerika woont in San Francisco, waarna de lokale bevolking hem in de armen sloot. „Hij at gratis in de duurste restaurants die hij vervolgens keizerlijke goedkeuring gaf, bezocht onder meer het theater en beloonde operavoorstellingen die hem bevielen met ‘vijf sterren van de keizer’. Hij deed ook goede dingen, bemiddelde tussen de lokale bevolking en de vele Chinese arbeiders in de stad bij een demonstratie en pleitte, ruim zeventig jaar voor de oprichting van de Verenigde Naties, voor een volkerenbond om geschillen tussen

landen vreedzaam op te lossen.” Toen zijn magie langzaam uitgewerkt raakte en restauranthouders het beu werden hem nog langer gratis maaltijden te verstrekken, gaf hij Norton-dollars uit met zijn eigen beeltenis erop als een soort van schuldbekentnissen en de mededeling dat hij die schulden op 10 januari 1880 zou aflossen. „Twee dagen voor die datum overleed hij aan een hartaanval op straat.” Hoewel zijn verhaal nooit officieel is opgetekend en er bijvoorbeeld nooit een boek over hem is verschenen, is het volgens Hermans

FRANK LAMMERS

‘Ik zing wel vaker, maar geen opera’

wel hét verhaal van San Francisco dat van generatie op generatie is overgegaan.

Bruggenbouwer

„Ik liep al heel lang met het idee dit verhaal ooit op de planken te brengen en toen de Heiligdomsvaart bij Toneelgroep Maastricht aanklopte was het moment daar. Het thema van dit zevenjaarlijks evenement is dit jaar Wees een bruggenbouwer. En Norton was een bruggenbouwer. Niet alleen tussen mensen, maar ook tussen steden. Hij is de bedenker van een brug tussen San Francisco en Oakland, die uiteindelijk in 1939, 59 jaar na zijn dood gerealiseerd zou worden.”

Als dichtelijke vrijheid heeft Hermans zich samen met toneelschrijver Jibbe Willems gepermitterd dat Norton tussen de mislukte rijstdeal en zijn keizer-schap gevlucht is naar Maastricht, daar terugblijkt op wat hem in San Francisco overkomen is en plannen smeedt om als zelfbenoemde keizer terug te keren. „Daarmee resteerde alleen nog de vraag wie die keizer zou moeten gaan spelen.” Daar was Hermans gauw uit: Frank Lammers, de Brabander die vooral furore maakte als drugsbaron Ferry Bouman in de misdaadserie *Undercover* en bij het grote publiek ook bekendheid geniet als de vader uit de Jumbo-reclame. „Frank is echt een fantastisch acteur met een spannend gezicht waardoor je niet weet of hij je een knuffel gaat geven of je kinderen gaat vermoorden.”

Guus Meeuwis

Hermans kent Lammers al jaren. „Toen ik net van de toneelschool af kwam hebben we nog samen gespeeld in *Sentimenti* en *Richard de Derde*. Ook hebben we samen het concert van Guus Meeuwis geregisseerd. Daarnaast is hij ook vaker naar voorstellingen van Toneelgroep Maastricht komen kijken: *Brieven uit Genua* en *Pinkpop, een muzikaal liefdesverhaal*. Dus onze paden hebben zich al vaker gekruist.”

De keizer van Maastricht is niet de eerste poging geweest om Lammers te strikken. „Ik heb hem al vaker gevraagd, maar omdat hij een drukbezet internationaal acteur is, was hij telkens verhinderd. Nu reageerde hij echter positief met de woorden: „Ik vind Maastricht een leuke stad, ik hou van de muziek van Verdi en ik kan met jou door een deur. Dus *let's do it*.”

De voorstelling *De keizer van Maastricht* wordt vier keer opgevoerd in het weekend van 13, 14 en 15 juni in de koepelkerk van Maastricht. De kaartverkoop begint donderdag 10 april om 10 uur. Kaarten kosten 35 euro per stuk en zijn verkrijgbaar via de site van Theater aan het Vrijthof: www.theateraanhetvrijthof.nl

MAASTRICHT RONALD COLÉE

Hij hoefde er niet lang over na te denken toen Servé Hermans hem benaderde voor *De keizer van Maastricht*. „Servé had drie unique selling points”, zegt acteur Frank Lammers. „De stad Maastricht, samenwerken met het Limburgs Jeugd Symfonie Orkest en het fascinerende verhaal van Joshua Norton.”

Lammers kruipt in deze 75 tot 90 minuten durende monoloog, begeleid door het Limburgs Jeugd Symfonie Orkest, sopraan Anna Emelianova en tenor Jules-César Murenguez, in de huid van Norton. Een persoon die we nu goed kunnen gebruiken volgens de in het Brabantse Mierlo geboren acteur.

„We leven in zo'n heftige tijd met zulke vreemde roergangers, dat we gekken nodig hebben om daar iets tegen te doen. Norton was een figuur waar de mensen om konden lachen. Een zakenman die zwerver werd en zich uiteindelijk zelf benoemde tot keizer. Maar ook een man die visionair was: de Oakland Bridge bedacht en het idee voor een Volkerenbond lanceerde, lang voor de Verenigde Naties een feit zouden worden.”

De mooiste eigenschap van Norton vindt Lammers echter nog wel zijn rol als vredestichter tussen de lokale be-

volking van San Francisco en de Chinese immigranten in de stad. „Een echte bruggenbouwer, waarmee hij perfect aansluit op het thema van de Heiligdomsvaart.”

De Brabander was niet het bekend met het fenomeen van de Heiligdomsvaart. „Wat dat betreft, ben ik een slecht katholiek, maar ik heb me er inmiddels wel in verdiept. Wat me aanspreekt, is dat dit evenement nu in een breder perspectief naar verbinding zoekt. Niet alleen door het tonen van religieuze reliëfs aan de bevolking, maar door er ook voor te zorgen dat zij zich kan laven aan de schoonheid en zachtheid van kunst.”

Voor Lammers – vooral bekend van zijn rol als drugsbaron Ferry Bouman in de misdaadserie *Undercover* en van zijn rol als vader in de Jumbo-reclame – wordt het na zeven jaar zijn eerste rol als toneelacteur. „Voor mij worden deze vier uitvoeringen van *De keizer van Maastricht* dus ook een soort Heiligdomsvaart.”

Monoloog

Ondanks dat hij een monoloog gaat opvoeren, zal hij zich niet eenzaam voelen op het podium in de Koepelkerk. „We zijn gelukkig met zijn drieënzeventigen. En vooral het feit dat ik begeleid word door een jeugdsymfonieorkest vind ik bijzonder.”

Allemaal jonge mensen die nog de goeie energie bezit-

ten. Want wil je als acteur jong blijven, dan zul je met jongeren moeten blijven omringen”, aldus de 53-jarige acteur.

Zingen

Behalve acteren, gaat hij in *De keizer van Maastricht* ook zingen. „Welk lied? Dat zeg ik niet”, lacht hij. „Want dan gaan we verwachtingen scheppen. Nu kunnen we het nog uit de voorstelling schrappen. Ik zing wel vaker, maar geen opera. En dan moet ik nu ook nog na twee volstrekt professionele operazangers aan de bak. Dus dat wordt nog even flink oefenen. Maar ach, het Papi-adagio is me lief: ik heb het nog nooit gedaan, dus het zal me wel lukken. En anders blijft het de mensen ook bij. *The one way or the other*.”

Zelf heeft hij er in elk geval ontzettend veel zin in. Ook vanwege het feit dat hij door deze opdracht weer eens een hapje kan gaan eten in zijn favoriete restaurant Gio's in Maastricht. Op dit moment is hij nog even druk met het voltooiën van *Az-gurk aan zee*. Een comedy met Jelka van Houten en Tibor Lukács die eind november in de bioscopen verschijnt en waarvoor hij de regie voor zijn rekening neemt. „Daarnaast ben ik dus nog dat heiligdomsvaartlied aan het oefenen. Ik hoop dat de mensen straks in juni komen kijken. Want het wordt echt een hartstikke mooie voorstelling.”

Frank Lammers speelt in 'Undercover' Ferry Bouman. FOTO ANP

Frank Lammers.
FOTO ISA MARIA LAMMERS

...naag nonkbalsspeler Tony Blanco.

...Anas-terrorist die verantwoordelijk was voor aanslagen”.